

Věc C-642/23

Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce

Datum doručení:

26. října 2023

Předkládající soud:

Landgericht Düsseldorf (Německo)

Datum předkládacího rozhodnutí:

16. října 2023

Žalobkyně:

Flightright GmbH

Žalovaná:

Etihad Airways P. J. S. C.

Landgericht Düsseldorf (zemský soud v Düsseldorfu, Německo)

Usnesení

Ve věci

Flightright GmbH proti Etihad Airways P. J. S. C.

22. občanskoprávní senát Landgericht Düsseldorf (zemský soud v Düsseldorfu)

dne 16. října 2023

[*omissis*]

rozhodl takto:

Řízení se přerušuje.

Soudnímu dvoru Evropské unie se na základě čl. 267 prvního odstavce písm. b) a třetího odstavce SFEU předkládají následující otázky týkající se výkladu unijního práva:

1.

Musí být čl. 8 odst. 1 písm. a) nařízení o právech cestujících v letecké dopravě ve spojení s jeho čl. 7 odst. 3 vykládán v tom smyslu, že došlo k platné dohodě o náhradě pořizovací ceny letenky ve formě cestovních poukazů a dobropisů podepsané cestujícím, pokud si cestující prostřednictvím internetových stránek letecké společnosti sám zřídil elektronický zákaznický účet, na který mají být cestovní poukazy a dobropisy převedeny, aniž svůj souhlas s tímto způsobem náhrady potvrdil vlastnoručním podpisem?

2.

V případě kladné odpovědi na první předběžnou otázku: Může cestující odvolat svůj souhlas s dohodou o náhradě pořizovací ceny letenky ve formě cestovních poukazů a dobropisů, který již platně udělil, a znovu požadovat splnění dluhu prostřednictvím platby v penězích, pokud letecká společnost přislíbené cestovní poukazy a dobropisy následně nepřipíše na zákaznický účet?

Odůvodnění:

I.

Postupitelka měla potvrzenou rezervaci na let z Düsseldorfu přes Abú Dhabí (let č. EY24) do Brisbane – Queensland (let č. EY484), který měla dne 7. září 2020 provést žalovaná. Rezervace zahrnovala tzv. *Open Return Ticket* (bez pevné rezervace data letu zpět). Let č. EY24, který měla provést žalovaná, však byl zrušen. Zaplacená celková cena za zpáteční let činila 1 189 eur za jednoho cestujícího. Postupitelka tuto cenu uhradila cestovní kanceláři „free4Travel“.

Poté, co cestovní kancelář v červenci 2020 vyhlásila úpadek a nevrátila náklady vynaložené na pořízení letenky, se otec postupitelky jejím jménem obrátil na žalovanou. Žalovaná mu nabídla, že provede formální změnu rezervace letů za účelem vytvoření nového rezervačního kódu IATA. Otec postupitelky s tím souhlasil. Následně otec postupitelky opět telefonoval s pracovníkem zákaznického centra žalované a obdržel příslib, že dojde k dobropisu leteckých mil uplatnitelných na lety společnosti Etihad ve výši hodnoty uhrazené platby (s dvouletou platností), dodatečné bonifikaci v podobě dalších leteckých mil v hodnotě 400 USD, jakož i k dodatečnému dobropisu dalších 5 000 mil v rámci programu *Etihad Guest Miles*. Za tímto účelem si měl každý cestující založit účet *Etihad Credit*, což učinili. Spolucestujícím byly přislíbené platby následně připsány, postupitelce však nikoli.

Dopisem ze dne 16. března 2021 žalobkyně žalovanou jménem otce postupitelky, jakož i spolucestujícího zahrnutého do téže rezervace s rezervačním kódem informovala, že využívají svého práva volby podle čl. 8 odst. 1 písm. a) nařízení (ES) č. 261/2004 a požadovala náhradu pořizovací ceny letenek za všechny neuskutečněné části cesty, a to do sedmi dní.

Dopisem ze dne 13. srpna 2021 postupitelka „z opatrnosti“ prohlásila, že si přeje „náhradu pořizovací ceny letenky podle čl. 8 odst. 1 písm. a) první odrážky nařízení o právech cestujících v letecké dopravě“ a že „nároky na náhradu, které jí přísluší, opětovně [postupuje] společnosti Flightright GmbH“ (žalobkyni v projednávané věci).

Projednávanou žalobou se žalobkyně na základě postoupených práv domáhá náhrady celé ceny letenky.

Žalovaná zpochybňuje aktivní legitimaci žalobkyně.

Amtsgericht (okresní soud, Německo) žalobu zamítl s odůvodněním, že žalobkyně může požadovat nanejvýš náhradu nákladů připadajících na let tam, kterou však v projednávané věci nevyčíslila ani poté, co ji k tomu soud vyzval.

Žalobkyně proti tomuto rozsudku soudu prvního stupně řádně a včas podala odvolání.

V odvolacím řízení se nyní domáhá, aby odvolací soud změnil rozsudek Amtsgericht Düsseldorf (okresní soud v Düsseldorfu) ze dne 29. dubna 2022 [omissis] a uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni 1 189 eur spolu s úroky ve výši základní úrokové sazby navýšené o pět procentních bodů ode dne 24. března 2021.

Žalovaná hájí rozsudek soudu prvního stupně.

II.

Úspěch žaloby rozhodující měrou závisí na odpovědích na otázky uvedené ve výroku.

Konkrétně:

1.

Žalobkyně by mohla mít nárok na náhradu pořizovací ceny letenky ve výši 1 189 eur podle čl. 8 odst. 1 písm. a) a čl. 7 odst. 3 nařízení o právech cestujících v letecké dopravě.

a) Podle článku 5 a čl. 8 odst. 1 písm. a) nařízení o právech cestujících v letecké dopravě má cestující v případě zrušení úseku letu v zásadě nárok na náhradu pořizovací ceny letenky za neuskutečněné části cesty. Neuskutečněné „části cesty“ zahrnují – jako v projednávané věci – v případě jediné rezervace let

tam i let zpět [[omissis] viz rovněž výkladové pokyny Evropské komise ze dne 10. června 2016, C(2016) 3502 final, bod 4 písm. b), a výkladové pokyny Evropské komise – Covid 19 ze dne 18. března 2020, C(2020) 1830 final, bod 3. 2 písm. c)]. Pojem „cesta“ ve výrazu „části cesty“ musí být chápán širěji než pojem „let“ ve smyslu nařízení o právech cestujících v letecké dopravě. Pojem „let“ musí být vykládán v tom smyslu, že se v zásadě skládá z jedné operace letecké dopravy, a tak určitým způsobem představuje „jednotku“ této dopravy provedenou leteckým dopravcem, který určuje svůj letový řád. Pojem „cesta“ se naopak váže k osobě cestujícího, který si zvolí místo určení a přepraví se tam s použitím leteckých spojů zajišťovaných leteckými dopravci. Cesta, která obvykle zahrnuje části „cesta tam“ a „zpáteční cesta“, je určována především osobním a individuálním cílem přemístění se (viz rozsudek Soudního dvora ze dne 10. července 2008, C-173/07 [omissis]). K částem cesty, které nebyly uskutečněny z důvodu zrušení první části letu tam, tedy patří jak zbývající část letu tam, tak celý let zpět. Na rozdíl od názoru Amtsgericht (okresní soud) je tedy irelevantní, že žalobkyně nebyla s to vyčíslit náklady připadající na let tam. Daný nárok směřuje k náhradě celé pořizovací ceny letenky, v tomto případě ve výši 1 189 eur.

b)

Vyvstává však otázka, zda je třeba nárok zamítnout v plném rozsahu, protože postupitelka zastoupená svým otcem již předtím ve vztahu k žalované uplatnila své právo volby [způsobu] náhrady pořizovací ceny letenky podle čl. 8 odst. 1 nařízení o právech cestujících v letecké dopravě ve spojení s jeho čl. 7 odst. 3 v tom smyslu, že platba měla být provedena ve formě dobropisů. Podle výpovědi svědka si cestující po konzultaci se žalovanou založila účet *Etiihad Credit*, na který měly být připsány dobropis leteckých mil ve výši hodnoty uhrazené platby, dále bonifikace v podobě leteckých mil v hodnotě 400 USD, jakož i navíc dalších 5 000 mil v rámci programu *Etiihad Guest Miles*. Tento účet zřídila sama elektronicky prostřednictvím internetových stránek žalované. V této souvislosti vyvstává otázka, zda je třeba samostatné zřízení účtu *Etiihad Credit*, na který měly být na základě příslušné komunikace a dohody mezi cestujícím a provozujícím leteckým dopravcem připsány dobropis leteckých mil ve výši hodnoty uhrazené platby, dále bonifikace v podobě leteckých mil v hodnotě 400 USD, jakož i navíc dalších 5 000 mil v rámci programu *Etiihad Guest Miles*, v rámci autonomního výkladu daného pojmu v unijním právu chápat jako „dohodu podepsanou“ cestujícím [resp. „*schriftliches Einverständnis*“ (písemný souhlas) cestujícího, jak uvedeno v německém znění nařízení] ve smyslu článku 7 odst. 3 nařízení o právech cestujících v letecké dopravě, nebo zda je pro účely dohody s cestujícím [respektive souhlasu cestujícího] zapotřebí vlastnoručního podpisu, jak vyžaduje například vnitrostátní norma uvedená v § 126 [Bürgerliches Gesetzbuch (občanský zákoník)].

Je pravda, že Soudní dvůr ohledně čl. 31 odst. 2 a 3 [Montrealské úmluvy] rozhodl, že musí být vykládán v tom smyslu, že nebrání tomu, aby požadavek písemné formy byl považován za splněný v případě, kdy pracovník leteckého

dopravce s vědomím cestujícího zaznamená oznámení o škodě písemně buď na papír, nebo elektronicky v informačním systému dopravce, pokud tento cestující může ověřit správnost znění stížnosti, jak byla zapsána a zaznamenána do tohoto systému, a případně ji pozměnit či doplnit, nebo dokonce nahradit, před uplynutím lhůty stanovené v čl. 31 odst. 2 této úmluvy (viz rozsudek Soudního dvora ze dne 12. dubna 2018, C-258/16, bod 47). V této souvislosti není vyžadován vlastnoruční podpis. Otázka, zda lze tento široký výklad vztáhnout i na nařízení o právech cestujících v letecké dopravě, však doposud nebyla objasněna.

2.

Pokud by první otázka byla zodpovězena v tom smyslu, že pro účely „podepsané dohody“ [respektive „písemného souhlasu“] není zapotřebí vlastnoručního podpisu cestujícího, nýbrž že k převzetí dobropisů postačuje i vlastnoruční zřízení uživatelského účtu, vyvstává další otázka, a to zda cestující může odvolat volbu, kterou učinil, a opětovně požadovat peněžitou náhradu pořizovací ceny letenky, pokud provozující letecký dopravce stejně jako v tomto případě navzdory příslušné dohodě neprovede dobropis.

Ani tato otázka doposud – podle všeho – nebyla (s konečnou platností) objasněna unijními soudy, v důsledku čehož jí bylo třeba, předložit Soudnímu dvoru k rozhodnutí o předběžné otázce.

III.

[omissis]